

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 20. Hos cruciatus graphicè delineat Angelus D. Ioanni, quorum, ait, consideratio patientiam in Sanctis operatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

I. Inferni ponit consideranda. *Recl. c. 7. 40.*

Isai. 33. 14. 1. Cor. 4. 17.

D. Greg. L. 15. Mor. 49.

Apoc. 14. 9.

meres: *Fieri non potest, ut anima de gehenna sollicita, cito peccet.* Quod illo Salomonis confirmat eloquio: *Memorare nonissima tua & in aeternum non peccabis.* Imo sic argumentatur: *Si ilines ille regem & gratias, non peccasset, quoniam autem eius nunquam memini, ideo in eum incidit.* Hoc idē intendit dial. 5, vt horum nunquam recordemur cruciatum epelonis, nunquam attendamus lamentatio, ibus, tympanis illis, & in nō strepitu delectati: Tu gemis, tu ploratus o Christiane diuini attende, non vt illi misero condoleas, sed tibi tuncas peccatori. Hic est infernus, hoc viuens aliquoties descende, vide num tibi talis conueniat locus scelerato: *Quis poterit habitare de vobis cum igne deuorante?* Vide num tantorum potes pondus perfere tormentorum: *Hec alta mente retine,* sicut ait D. Paulus electis: *Momentaneum hoc & leue tribulationis, nostra supra modum in sublimitate aeternum gloria operatur in nobis: non contemplantibus nobis, que videntur.* Ita dicere liceat sceleratis: *Quod momentaneum & leue delectationis nostra, aeternum ignis & tormentorum pondus operatur in nobis, non contemplantibus que videntur.* Sic. Huius ignis conijce pondus, ex ijs quae patens, leuissimis. Qualem te habes, quando calida vteris fabricula? Quis es dum rabida inuadit colica? podagra digitum seu pedis torquet pollicem? dentium dolor discruciat? Si minima haec te tam impatienter duexent: quo animo futuri sumus? Quae rit D. Gregor. *quasi in flammam ignis inciderimus? Et addit: Haec solo auditu sunt valde terribilia, quanto magis passione.*

§. 20. *Hos cruciatu graphice delineat Angelus D. Ioanni, quorum, ait, considerat impatentiam in Sanctis operatur.*

63 44

Mltum prodest electis Dei, ad patienter vita praesentis labores perferendos inferni poenatum consideratio: haec namque eos quasi legi diuinae tenet alligatos, tribulationes, poenaeque tolerant. Hoc D. Ioannes exponit qui se vidisse scribit Angelum, qui supplicia distincte describeret preparata sceleratis. Nouerit o Ioannes, igne torquendos ardentissimo, sulphure ac piece emutro: libet ipsum audire Prophetam: *Qui a laouerit bestiam & c. Hic bibit de vino ira Dei, quod mixtum est mero in calice ira ipsius & cruciabitur igne, & sulphure in conspectu Angelorum Sanctorum, & ante conspectum Agni, & sumus tormentorum eorum, ascendet in saecula saeculorum, nec habent requiem die ac nocte.* Totum au-

dit, iram esse Dei, vinum amatum quod bibit vinum ira Dei, in calice ira ipsius. His autem figens vini & calicis exprimit cruciatu, vt dignificet, quod intima penetret, vt vinum quod bibis, quod omnes corporis percurrat venas, & cordis viscera perdat. Hac de causa Chrilus passionem suam vocauit calicem: quia passionis dolores ad animae cordisque penetrabant interiora: *Repleta est malis anima mea.* Non erunt inferi tormenta, talia, qualia passi sunt Chrilus Martyres, quae teste Chrilto corpora tantum occiderunt: illa vero, vt vinum eporatum, fibras, venasque pervadent, hoc est, primo ipsam se uius animam cruciabit. Hic erit ignis ille interior, de quo paulo superius nobis dixerunt S. Mater The-re-sia de Iesu. Dolores erunt ira Dei, non Neeronis, non Phalaridis, non Daciani, non Domitiani & c. *Vinum ira Dei.* O Deus aeternae, & quis poterit stare in conspectu ira Dei, cuius solus consideratione, Dauid toto timebat corpore: *Non est sanctus in carne mea, n facio ira tua, non est pax ossibus meis.* Heu quae voces! *Quis nouit potestatem irae tuae, & pre timore tuo iram tuam dinumerari?* Percellit hominem ira Regis, licet vermis sit, ita vt ea sola viru occidat: *Indignatio Regis nuntij mortis.* Vultu suo commoto ac seuerio tantummodo Assuetus, dilectissimam sibi reginam Esther ad animi compulsi deliquit. Quam tamen vt vitam suam deperbat ardentius. Furor suo se ussima quare, leo prosteruit animalia, nam eius per ceperu rugitu corruunt vniuersa: *Quid non efficit colozua rex, leo potentissimus, ira eius horrenda pertimescenda? Erit tormentum illud (inquit Angelus) ignis tremendus, vehemens, sulphure confusus, voracior multo Sodomorum incendio, eius collatione flammae Babylonicae velut nix, frigida censerebuntur. Ardebunt ibi ac consumentur, non vt Sodomitae, In momento, sed per infinita saeculorum saecula, nec illi, nec dolores, nec Inferni ignes, nec flammae sinientur. In saecula saeculorum, nec habent requiem die ac nocte. o flammam aeternas, o sempiternum incendium! o voraces ignes! o mortales! o sensus! o iudicium! heu quae nostra dormitabunda socordia!*

Modo, quae so, Euangelista, videamus an sur has poenas nullo videte passuri: Nequaquam: *Cruciantur igne & sulphure in conspectu Angelorum Sanctorum, & ante conspectum Agni.* O mirabile mysterium, damnatos videbunt Chrilus, Angeli, Sancti & quae ratione & patienter & torquebuntur, ita testatur. *Ha. Egredientur & videbunt calaueru virorum, qui praesuaricati sunt in me.* Obijcies, illis igitur hic Sanctorum Chrilusque con-

totius poterit ingerere fiduciam, quod illis sint
 compalluri. Fons est misericordiae. Christus ipse a-
 pietas sunt Dei electi benigni, misericordes, vi-
 dentes illos tam horrendis affligi cruciatibus, eo-
 rumque suspiria, tristitia et clamores audientes, ex
 corde consolabunt. Fassetis (inquit D. Thom.)
 medium non erit illud, imo summa cuncti com-
 plebuntur. Sancti letitia & gloria accidentali,
 dum malos certant castigari, comburi, torquenti,
 ita ut eorum gemitus illis sit futurus musicus
 concentus auribus gratissimus: ex hoc enim
 summo opere latrabuntur, considerantes quam Dei
 resplendet iustitia, quam se suis in hostibus o-
 stendat gloriosum: Hoc indicant Angelus dum
 ait: *In conspectu Angelorum sanctorum, & ante
 conspectum Agni & fumus tormentorum eorum a-
 scendet in saecula saeculorum.* Quid hoc rei, o San-
 ctissime Angeli: num ignoras grauem a fumo
 concitari cruciatum? si fumus igitur sit ex rebus
 factis, dolorem adfert, excruciat lacrimas, cruciat
 olfactum, nocet capiti. Iguis hic est sulphureus,
 consumit autem horribilissimos peccatores, libi-
 nos, putidos, qualis erit, precor hic fumus ex
 illis ascensurus quis illum perleat? Quid ais igitur,
 attendet in caelum, in conspectu Sanctorum
 & Angelorum? Applaudite Sacramento.
 45. *hinc ac declarat, quod ipsis benedictis,
 ac ipsi Deo per quam mundum sit futurum,
 penas eternae damnatorum; ipsosque damnatos:
 sicut enim tibi gratus est, & cor dilatat vario-
 rum fumus aromatum, quae flammis incenduntur,
 teque amittit recreat: ita fumus ille Deum
 sanctosque summo opere recreabit, hoc est suppli-
 cium damnatorum, poenarum spectaculum ini-
 quitatum, quae ad Dei gloriam & maximam ius-
 titiae ostensionem tam seuerè puniuntur. Nec
 dissentit David: Verumtamen oculis tuis conside-
 rabis, & retributionem peccatorum videbis.* Hoc
 autem perspicue proposuit his dictis Angelus D.
 Ioanni. Intendit illi imaginem exponere malo-
 rum condemnationis sub figura ciuitatis Baby-
 loniae. Atolle oculos o Ioannes (inquit Ange-
 lus) & vide: *Sustulit vnus Angelus fortis lapidem
 quasi molarem magnam. Et misit in mare. Viden?
 Hoc impetu mittetur Babylon ciuitas illa magna, &
 vltra iam non inuenietur.* In mare mittetur tor-
 mentorum, sicut lapis quem aquis Oceani in-
 lectum vidisti, submergetur. Nescio, quod possit
 factus symbolo designari aptiori, quam oceani,
 cuius aquae amarissimae sunt, ignes flammæ sunt
 scruillimae. Tu, quæso, confideta, quam sit lapis
 illis fluctibus vndeque circumdatus, qui in
 mare præcipitatur, cui nulla sit pars, quæ maris

aquis non intingat: ita penis illius absorbetur
 tur maris infernalis ter à Deo maledicti. Aliud
 quoque perpende. Licet enim descendum videtur
 tur, sufficere, vt lapis Angelica manu solueretur
 quatenus impetu suo naturali ad profunda maris
 demergeretur, ait tamen, quod illum Angelus
 impetu in pelagus deiecit vehementissimo; *Mi-
 sit in mare.* Vt ostendat, licet damnati ex se pon-
 dus habeant sufficiens, peccati nimirum graui-
 tatem, vt ad ima pelagi demergatur infernalis
 huic tamen superaddatur, quod illos omnipotens
 Dei iustitia summo deiecit impetu demergen-
 dos. En quo sint impetu præcipitandi, quæ potens
 tia demergendi, vbi semper inferni fluctibus ab-
 forti sunt perituri. Notat autem Evangelista: quod
 Angelo lapidem in mare deiecit, vox audita sit
 ad Dei laudem imitantis: *Exulta super eam cae- Apo. 17. 2.
 lum, & Sancti, & propheta: quoniam iudicauit 20.
 Deus iudicium vestrum de illa.* Demde: quod
 damnatis his in suos contumelias cruciatus in
 conspectu Dei, & Angelorum, vocem audierit in
 caelo leticie: *Alleluia, salus, & gloria, & virtus Apo. 19. 2.
 Deo nostro est: quia vera & iusta iudicia sunt eius*
 &c. Intellexit autem, quod ab vna huius parte, ab alia
 vero alij concinerent *Alleluia*, quodque ignis
 ignis sulphurei sursum ascenderet; quo damnati
 exurebantur, & quod altus ascenderet, eo Deo lau-
 des canebant alacris *Alleluia*. Omnes pastor
 Sancti Deo gratias agebant, primi adorabant, &
 quæ tanta laudis cantat quia sic suam ostentabat
 iustitiam: *Et iterum dixit: Alleluia, & fumus Apo. 19. 3.
 eius ascendi in saecula saeculorum, & ceciderunt seniores
 viginti quatuor & quatuor animalia, & adorauerunt
 Deum sedentem super thronum, dicentes: Amen, Al-
 leluia.* Addit: *Et vox de throno exiit dicens: Laudate
 dicite Deo nostro, omnes sancti eius, & qui time-
 Deum, pusilli & magni. Diuine debita iustitiae cõ-
 cinitate præconiã. Non incongrue dicit, quod vox
 illa exierit de throno, Deus enim vt index adora-
 tur, inmensa bonos remunerans gloria, malosque
 puniens æternorum mari demergens tormento-
 rum: nec ob hoc minori, quam ob illud gloria lau-
 diq; est dignus: videte iustitiae executiones atque
 iustas ac æquas, poenas culpis sceleribusque adeo
 commensuratas; & eoque contemperatas adeo,
 vt ne quidem atomus in singulis excedet. suppli-
 cium, tot sunt hec supplicia, innumerique crucia-
 tus. O quale diuinæ operum iustitiae spectaculum!
 Quocirca Sancti gaudio perfundentur & gloria
 singulari, qua illos describit vates regeius: *Laetabi- Ps. 17. 35.
 tur iusti cum viderit vniuersam, manus suas laeta-
 bit in sanguine peccatoris.* Alludit, vt opinor, demer-
 sionem Pharaonis eiusque exercitui in mari rubro,
 quod*

quos omnes videntur Israëlitæ fluctibus pelagi submersos, eo unque ad litus eiecta cadaueia: *Viderunt Ægyptios mortuos super litus maris & mansum magnam quam exercebat Dominus contra eos. Quo spectaculo Moyses omnisque Dei populus exaltabundus Deo cecinit gratias immortales: Tunc cecinit Moyses, & filij Israël cæcumen hoc Domino, atque dixerunt: Cantemus Domino, gloriose enim magnificatus est. Itaque tormenta patientur miseri, peccatores & equitissima, flammis exurentur sempiternis, quos Deus, Angeli & sancti desuper conspicient, despicient, iridebunt, & ablit vt ex eorum dolentibus affigantur, e contra vero gaudio gloriaque iactabuntur non mediocri, complentes illud Salomonis, potius dixero Dei committantis: Ego in inferis vestro ridebo.*

13. Hinc intelliges, quomodo in hac historia Pater Abraham de misericordia maxime commendatus, dum videntibus illis videt flammis exuri epulonem, dum eius tristes audit vocibus, profusus uno de pectore lacrymas, necdum illi non compatitur, quicquid præ gaudio stupidiat, & non solum aquæ guttulam non infundit sitienti, quin potius verbis eum prouocat irrisorijs, quibus lætus eius exaggerat cruciatum, vt eorum nullum sit, quod eius velut acutissima sagitta, viscera non transodiât, vt dicemus. En tibi tormenta que ex iusta Dei vindicta mali patientur, exultantibus sanctis, eos iridentibus, eos despicientibus, quæ vident ab illis perferri debere in sempiternum. Quibus continuo subiungit Apostolus: *Hic patientia Sanctorum est, qui custodiunt mandata Dei, & fidem Iesu Christi.* Diuina sententia q.d. ex his Sanctorum ortur patientia, vigilansq; ad Dei mandata seruanda sollicitudo, curaque iuxta Iesu Christi præscripta conuersanda: ex hac quippe continua poenarum meditatione, timor nascitur quo refrenantur, patientia, qua vitæ constantè perseferant aduersitates, cura, qua Dei legem eiusque mandata seruet in temeritate. Quis autem hæc considerans timore non percellatur, has momentaneas leuesque non libens perferat calamitates, vt aternos illos, & ponderis immensi non patiatur, cruciatum? Quis audax extendat manus vt tanti Domini mandata temerarius transgrediatu: qui tanta aternisque poenis suos cruciat inimicos? Hæc erat illa meditatio, qua D. Hieron. velut captiuus in desertis illis aridjs, distititq; e yrie regionibus detinebatur, vbi viram agebat profusus lacrymis, quotidianis vigilijs, perpetuoque honore aperiuntur: hæc, inquam, meditatione male ordinatos reprimebat concupiscentia motus, solis æstus perseferat ardentissimos, quibus ita exurebatur,

vt iam eius pellis, velut Æthiopis, denigresceret. Audite illum scribenrem ad virginem sanctissimam Eustochium: *O quoties ego ipse in cremo constitutus, & in illa vastâ solitudine, que exusta facta arboribus &c. Sed. tam solus, horrebant facta membra d. formis, & squalida cutis strum. Ehibita carnis obduerat, quosida lacryma, quosida genitus, & si quando repugnarem somnis inueniens oppressisset, nulla humo vix ossa harenis collidam. De cibo vero & potu taceo &c. Scortorum tantum socius, & scorum &c. Dico tibi, vt sanctissime, quid te sic detinuit solitariu? Quis te coëgit, tam aspero te ipsum damnates ergalulos? Ego ob gehennam metum, tali me carcere damnaueram: vt gehennæ me poenis liberarem sempiternis. Duabus voluit abs viri sanctissimi, bunt cernunt oculis gloriam poenarumque, nunquam finientas. Vitam hæc, vitam considerares, & diebus singulis ex his animæ tuæ parares balnea lacrymarum, quid non molieris, quibus non timens abstineres: Ob gehennam metum. Hic patientia Sanctorum est &c.*

14. *§. 21. Eleuans oculos. Ex inferno tantum ea vidit epulo, que possent adferre cruciatum, & hæc quoque tantum videbunt damnati.*

15. *§. Epultus hic pulvis inferni in abyfso tormentorum, in stagno ignis sulphuris: Cum esset in tormentis, eleuans oculos iursum. Vultu à leuge, à mille leucis, magnum illum Patriarcham Abraham, qui licet gloria non esset beatus essentiali, credo tamen, cum apparuisse illusterrimum in maiestate magna & gloria: tali namque pompa Deus suos decorabat familiares, quo ostenderet, quantum illis tribuat, qui licet beati non essent, nec visione fruerentur diuina, multis tamen consolationibus, favoribus quiete poterantur, præcipue tamen continua vt societate, ita & auxilio habebantur Angelorum: Ita ponderat Theod. quod dum suis incantationibus Pythoniâ illud ageret, vt propheta Samuel iam pridem defunctus appareret, itque iam prodiret in medium, obstupuit mulier, quam cum Saul rex interrogaret, quid retum videret, respondit: *Deus vidi ascendentes de terra.* Deinde quem viderit exponit, senem videlicet aspectu venerabilem, sicut apparentem: Qui quæso, sunt illi Dij, qui apparent, dum propheta Samuel ad lucem reuocatur? Intelligo (inquit Theodor.) imaginem fuisse Angelorum multitudinem: dum enim permittit Deus, vt Saul*

Apoc. 14. 12.

Hic patientia Sanctorum est, qui custodiunt mandata Dei, & fidem Iesu Christi. Diuina sententia q.d. ex his Sanctorum ortur patientia, vigilansq; ad Dei mandata seruanda sollicitudo, curaque iuxta Iesu Christi præscripta conuersanda: ex hac quippe continua poenarum meditatione, timor nascitur quo refrenantur, patientia, qua vitæ constantè perseferant aduersitates, cura, qua Dei legem eiusque mandata seruet in temeritate. Quis autem hæc considerans timore non percellatur, has momentaneas leuesque non libens perferat calamitates, vt aternos illos, & ponderis immensi non patiatur, cruciatum? Quis audax extendat manus vt tanti Domini mandata temerarius transgrediatu: qui tanta aternisque poenis suos cruciat inimicos? Hæc erat illa meditatio, qua D. Hieron. velut captiuus in desertis illis aridjs, distititq; e yrie regionibus detinebatur, vbi viram agebat profusus lacrymis, quotidianis vigilijs, perpetuoque honore aperiuntur: hæc, inquam, meditatione male ordinatos reprimebat concupiscentia motus, solis æstus perseferat ardentissimos, quibus ita exurebatur,